Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0221

Preporuka o promicanju transnacionalnog upravljanja vodama u interesu sprečavanja sukoba i osiguravanja mira

Preporuka Europskog parlamenta od 17. lipnja 2026. Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o promicanju transnacionalnog upravljanja vodama u interesu sprečavanja sukoba i osiguravanja mira (2025/2216(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera (Konvencija o vodama) iz 1992.,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. svibnja 2025. o Europskoj strategiji za otpornost vodoopskrbe[1],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 4. lipnja 2025. naslovljenu „Europska strategija za otpornost vodoopskrbe” (COM(2025)0280),

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. listopada 2022. o pristupu vodi kao ljudskom pravu: vanjska dimenzija[2],

– uzimajući u obzir Konferenciju UN-a o vodama 2023. i doneseni Akcijski plan za vode te predstojeću Konferenciju UN-a o vodama 2026.,

– uzimajući u obzir informativni članak Ureda visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava pod naslovom „Pravo na vodu”, objavljen u kolovozu 2010.,

– uzimajući u obzir izvješće Sveučilišnog instituta UN-a za vodu, okoliš i zdravlje od 20. siječnja 2026. naslovljeno „Global Water

---

1 SL C, C/2026/576, 24.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/576/oj.
2 SL C 132, 14.4.2023., str. 54.

Bankruptcy: Living Beyond our Hydrological Means in the Post-Crisis Era” (Globalni bankrot u pogledu vode: život izvan naših hidroloških mogućnosti u razdoblju nakon krize),

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 19. studenoga 2018. o diplomaciji u području voda,

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 19. studenoga 2021. o vodi u vanjskom djelovanju EU-a,

– uzimajući u obzir smjernice EU-a od 17. lipnja 2019. o zdravstveno ispravnoj vodi za piće i sanitarnim uvjetima,

– uzimajući u obzir članak 121. Poslovnika,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. travnja 2025. o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2024.[3],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2026. o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2025.[4],

– uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 4. prosinca 2024. naslovljeno „Vodna politika: osnaživanje mladih, žena i autohtonih i lokalnih zajednica”[5],

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A10-0150/2026),

A. budući da je voda ključ opstanka čovječanstva i života na Zemlji i da njome stoga treba upravljati na održiv i pravedan način kao zajedničkim javnim i globalnim dobrom;

B. budući da je pristup zdravstveno ispravnoj vodi za piće i sanitarnim uvjetima ljudsko pravo i preduvjet za zdravlje, stabilnost, sigurnost, mir i život, kao i za puno uživanje svih ljudskih prava; budući da loše upravljanje vodama, nestašica vode i nejednak pristup vodi mogu doprinijeti nestabilnosti, sukobima i raseljavanju; budući da oko 2,2 milijarde ljudi i dalje nema pristup vodi za piće kojom se sigurno upravlja, 3,5 milijardi nema sanitarne uvjete kojima se sigurno upravlja, a oko 4 milijarde ljudi suočava se s ozbiljnom nestašicom vode najmanje jedan mjesec svake godine;

C. budući da neodgovarajuće usluge vodoopskrbe i sanitarni uvjeti znatno doprinose širenju zaraznih bolesti koje se mogu spriječiti, kao

---

3 SL C, C/2025/4390, 9.9.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.
4 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2026)0014.
5 SL C, C/2025/769, 11.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/769/oj.

što su kolera, malarija i gastrointestinalne bolesti;

D. budući da klimatske promjene i neodržive ljudske aktivnosti predstavljaju veliku prijetnju za vodne resurse i pojačavaju pritisak na njih; budući da sve veći pritisak na vodne resurse uzrokovan brzo rastućim stanovništvom, sve većom potražnjom te neodrživom upotrebom vode i zemljišta doprinosi nestašici vode, gladi i sukobima;

E. budući da je samo otprilike jedna trećina kontinentalnog slivnog područja imala normalne uvjete protoka vode tijekom svake od posljednjih šest godina; budući da je 90 % svih prirodnih katastrofa povezano s vodom; budući da hidrološki ciklusi postaju sve nepredvidljiviji i da ih karakterizira silovito smjenjivanje velikih suša i razornih poplava, potaknuto klimatskim promjenama; budući da je na svim područjima ledenjaka u svijetu posljednjih godina zabilježen gubitak leda; budući da su ljudske aktivnosti odgovorne za velik dio onečišćenja slatkovodnih resursa diljem svijeta;

F. budući da su kvantiteta vode i kvaliteta vode jednako važne; budući da dostatno upravljanje i jednim i drugim aspektom stvara gospodarske i društvene prilike;

G. budući da 60 % slatkovodnih tokova u svijetu čine prekogranični vodonosnici, jezera i riječni slivovi koji se prostiru kroz najmanje dvije zemlje;

H. budući da unatoč napretku prekogranična suradnja u području voda globalno i dalje nije na dostatnoj razini; budući da su od 153 države članice UN-a koje dijele prekogranične vode samo 43 sklopile operativne sporazume; budući da više od 20 zemalja nema takve aranžmane, a posebno je ograničen napredak zabilježen u Aziji i Latinskoj Americi;

I. budući da se snažnim upravljanjem vodama, transparentnošću i praćenjem u sektoru vodoopskrbe i sanitarnih usluga osigurava da upotreba financijskih sredstava služi javnom interesu i podupire održivi razvoj;

J. budući da pritisci na vodne resurse i jednostrani postupci zemalja kad je riječ o prekograničnim vodama, primjerice onečišćenje, prekomjerno iskorištavanje vode ili izgradnja infrastrukture mogu imati posljedice za sve zemlje s granicama uz te vode; budući da sporovi oko pristupa vodi utječu na razvoj širih sukoba i gospodarski kolaps te da ih mogu poticati, s ozbiljnim posljedicama za regionalnu stabilnost i sigurnost ljudi;

K. budući da su posljednjih godina sukobi oko vode češći od suradnje u tom području; budući da, unatoč postignutom napretku u osiguravanju vode za piće i sanitarnih uvjeta tijekom posljednjeg desetljeća, milijarde ljudi diljem svijeta i dalje nemaju pristup

osnovnim uslugama vodoopskrbe, sanitarnim i higijenskim uslugama, zbog čega su izloženi riziku od bolesti i dublje socijalne isključenosti; budući da se određene skupine, posebno žene, djeca, izbjeglice, autohtoni narodi, zajednice u nepovoljnom položaju, osobe s invaliditetom i druge skupine, često zanemaruju ili se suočavaju s diskriminacijom u planiranju i razvoju vodoopskrbne i sanitarne infrastrukture; budući da uništavanje okoliša i rizici povezani s klimom obično nerazmjerno utječu na siromašne i marginalizirane zajednice; budući da kriminalne mreže, terorističke organizacije i lokalne paravojne postrojbe sve više iskorištavaju te uvjete kako bi ojačale svoj utjecaj i promicale svoje programe;

L. budući da samo pravedan i održiv pristup vodnim resursima može osigurati dugoročnu predvidljivost za sve; budući da strateška transnacionalna suradnja u području vodnih resursa omogućuje održivo upravljanje ljudskim aktivnostima i zajedničku pripremu za nepredvidljive hidrološke cikluse, na korist svih susjeda;

M. budući da je Pakt za Mediteran okvir za pojačanu regionalnu suradnju; budući da bi diplomacija u području voda trebala biti jedna od prioritetnih mjera s obzirom na sve veći pritisak na zajedničke vodne resurse diljem Sredozemlja, među ostalim u regijama kao što su istočno Sredozemlje i sjeverna Afrika; budući da bi kooperativno upravljanje vodama, zajedničke infrastrukturne projekte i dijalog o prekograničnim resursima trebalo prepoznati kao važne alate za sprečavanje sukoba, otpornost na klimatske promjene i održivi razvoj;

N. budući da oružani sukob i okupacija uvelike ometaju mogućnost pristupa vodi i transnacionalnu suradnju u području voda;

O. budući da preuzete političke obveze na globalnoj razini koje se odnose na održivo upravljanje vodama nisu popraćene potrebnim financijskim sredstvima ili djelovanjem na terenu;

P. budući da međunarodno humanitarno pravo, posebno Dodatni protokoli Ženevskim konvencijama iz 1977., pruža izričitu zaštitu branama i drugim „postrojenjima koja sadrže opasnu silu”; budući da korištenje vode kao oružja, uključujući napade na vodne sustave i objekte ili posljedičnu štetu za okoliš, predstavlja ozbiljno kršenje ljudskih prava i moglo bi predstavljati zločin protiv čovječnosti i ekocid;

Q. budući da suvremeno ratovanje sve više uključuje namjerne napade na vodne resurse i vodnu infrastrukturu te njihovo korištenje kao oružja, što je nedavno pokazalo razorno rusko uništenje brane Kahovka u Ukrajini 2023. godine; budući da je uništenje brane Kahovka prouzročilo ozbiljno uništavanje okoliša, uključujući poplave, onečišćenje slatkovodnih resursa, gubitak biološke raznolikosti i dugoročnu štetu ekosustavima, te prouzročilo smrt i

masovno raseljavanje civilnog stanovništva i onemogućilo im pristup sigurnoj pitkoj vodi i egzistenciju; budući da je uništenje te brane stvorilo ozbiljne rizike za nuklearnu sigurnost u obližnjoj nuklearnoj elektrani Zaporižja; budući da zbog ruske ratne agresije na Ukrajinu oko 1,7 milijuna djece u Ukrajini trenutačno nema pouzdan pristup sigurnoj vodi;

R. budući da je Parlament najoštrije osudio namjerno rusko uništavanje vodne infrastrukture, uključujući brane, kao ratnog oružja; budući da je spomenuto uništenje prouzročilo ozbiljnu štetu za okoliš, dovelo u pitanje sigurnost opskrbe vodom i ugrozilo civilno stanovništvo; budući da takva djela predstavljaju kršenje međunarodnog prava i iziskuju privođenje pravdi odgovornih osoba; budući da Komisija i države članice EU-a i dalje pružaju pomoć Ukrajini u provedbi istraga nad počiniteljima kako bi ih se moglo kazneno goniti za ratne zločine i zločine protiv čovječnosti;

S. budući da EU podupire zajedničke izraelsko-palestinske mehanizme upravljanja vodama, uključujući ponovno pokretanje postojećih okvira kao što je Zajednički odbor za vode, s ciljem promicanja pravedne distribucije vode, poboljšane transparentnosti i učinkovitog razvoja infrastrukture; budući da je nejednak pristup zajedničkim vodnim resursima i dalje strukturni pokretač nestabilnosti na Bliskom istoku, posebno u jordanskom riječnom slivu, u kojem povijesne i aktualne neravnoteže u pogledu raspodjele i kontrole za palestinske zajednice produbljuju socioekonomske razlike; budući da u skladu s postojećim aranžmanima izraelske vlasti imaju stvarnu kontrolu nad većinom vodnih resursa na Zapadnoj obali i onih koji teku sa Zapadne obale;

T. budući da zbog sukoba između Izraela i Hamasa dolazi do masovnog uništenja infrastrukture za opskrbu vodom, sanitarne uvjete i higijenu u Pojasu Gaze, uključujući postrojenja za desalinizaciju, postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda i distribucijske mreže, zbog čega velik dio stanovništva nema pouzdan pristup sigurnoj vodi za piće te dolazi do sve većih potreba za humanitarnom pomoći; budući da je Ured visokog povjerenika UN-a za ljudska prava u srpnju 2025. izvijestio da je 89 % vodoopskrbne i sanitarne infrastrukture Gaze uništeno ili oštećeno, zbog čega više od 90 % kućanstava nema sigurnu opskrbu vodom; budući da je brza i neometana isporuka materijala, goriva i tehničke pomoći potrebna za popravak i obnovu kritične vodovodne infrastrukture, uključujući cjevovode, uređaje za desalinizaciju i postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda;

U. budući da prekogranični učinci velikih projekata brana koje Turska provodi u okviru projekta Jugoistočna Anatolija (GAP), među kojima je brana Ilısu, uključuju nizvodan utjecaj na tokove rijeka Tigris i Eufrat i doprinose nestašici vode, poljoprivrednim gubicima i uništavanju okoliša u Iraku i Siriji; budući da je turskim, iračkim i

sirijskim dionicima potreban strukturiran i uključiv dijalog, na razini sliva, o upravljanju riječnim sustavom Tigris-Eufrat, na temelju načela međunarodnog vodnog prava, uključujući pravednu i razumnu upotrebu i obvezu nenanošenja bitne štete;

V. budući da i dalje postoje napetosti između Egipta i Etiopije nakon dovršetka i inauguracije Velike etiopske renesansne brane (GERD) 2025., koja bi moglo znatno utjecati na hidropolitičku ravnotežu u nilskom slivu; budući da je Vijeće sigurnosti UN-a u više navrata raspravljalo o Velikoj etiopskoj renesansnoj brani; budući da bi se sve uključene strane trebale suzdržati od jednostranih mjera koje bi mogle pogoršati napetosti i da bi se trebale usredotočiti na izgradnju povjerenja, uključujući transparentnost u vezi s radom brana i tehničku suradnju u prognoziranju protočnosti;

W. budući da je rijeka Aras ključna za poljoprivredu, gospodarski razvoj i pitku vodu u Armeniji i Azerbajdžanu, no da su kvaliteta i količina vode u rijeci Aras pod pritiskom; budući da bi budući sporazum između Armenije i Azerbajdžana o rješavanju pitanja njihovog zajedničkog prekograničnog vodnog tijela, uključujući mehanizme za razmjenu podataka, zajedničko praćenje, sigurnost brana te pravednu i održivu raspodjelu vode za poljoprivrednu i civilnu upotrebu, omogućio da rijeka bude zajednički resurs, a ne izvor nestabilnosti;

X. budući da se onečišćenje i otpad koji se prenosi rijekama i morskim strujama mogu akumulirati na obalama drugih država, što uzrokuje okolišnu, gospodarsku i socijalnu štetu, među ostalim za turizam i ribarstvo;

Y. budući da nestašica vode i degradacija vodnih resursa mogu dovesti i do masovnog raseljavanja stanovništva i prisilnih migracija, čime bi se pogoršali nesigurnost opskrbe hranom, siromaštvo i nestabilnost u najugroženijim regijama; budući da je poboljšanje upravljanja vodama u trećim zemljama jedan od načina rješavanja temeljnih uzroka migracija;

Z. budući da naoružani državni i nedržavni akteri u područjima pogođenima sukobima koriste činjenicu da je stanovništvo oslabljeno te preuzimanjem kontrole nad vodnim resursima pokušavaju steći legitimitet; budući da se pristup vodnoj infrastrukturi i kontrola nad njom sve više koriste kao instrumenti političkog pritiska, prisile ili rata;

AA. budući da bi se javno-privatnim partnerstvima trebao promicati bolji i priuštiviji pristup vodi, sanitarnim uvjetima i higijeni za sve, posebno izgradnjom vodne infrastrukture, njezinim učinkovitim i održivim održavanjem i upravljanjem; budući da se javnim ulaganjima i politikama treba poticati i motivirati privatni sektor na ulaganje u tehnologije i prakse upravljanja kojima se poboljšava

održiva gospodarska aktivnost;

1. preporučuje Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da:

   (a) povećaju ulogu upravljanja prekograničnim vodama u vanjskom djelovanju EU-a kako bi ono poslužilo kao konstruktivan alat za sprečavanje i rješavanje sukoba te izgradnju povjerenja na regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini, posebno u područjima koja su osjetljiva na učinke klimatskih promjena i u kojima već vlada nestašica vode, osobito u regijama od strateške važnosti; izričito prepoznaju nestašicu vode kao važan sigurnosni, geopolitički i humanitarni faktor rizika te da u potpunosti integriraju sprečavanje sukoba povezanih s vodom u vanjsku, sigurnosnu i razvojnu politiku EU-a;

   (b) riješe problem nedostatka operativnih sporazuma između vlada koje dijele prekogranične vodne slivove i da stave na raspolaganje sve potrebno stručno znanje i tehničku i financijsku pomoć EU-a kako bi se vladama pružila potpora u uspostavi i provedbi takvih dogovora, uključujući organizacije riječnih slivova, uz potpuno poštovanje suverenosti partnerskih zemalja i njihove primarne odgovornosti za upravljanje vodnim resursima radi smanjenja rizika od napetosti ili sukoba, poticanja suradnje i poboljšanja održivog upravljanje prirodnim resursima; dosljedno otvaraju pitanja povezana s transnacionalnim upravljanjem vodama u svojim bilateralnim dijalozima EU-a s partnerskim zemljama;

   (c) podupru napore partnerskih zemalja da stvore pravno okruženje i poticajnu politiku za kolaborativno upravljanje vodama te ojačaju ulogu transnacionalnog upravljanja vodama u vanjskom djelovanju i diplomaciji EU-a; u tu svrhu Europskoj službi za vanjsko djelovanje (ESVD) i delegacijama EU-a diljem svijeta osiguraju odgovarajuće financijske i ljudske resurse za potporu prekograničnom upravljanju vodama na terenu unutar partnerskih zemalja i između njih te za poticanje razvoja i provedbe plave diplomacije;

   (d) osiguraju primjereno i učinkovito financiranje prekograničnog upravljanja vodama EU-a u okviru vanjskog djelovanja EU-a u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru, osobito u sklopu instrumenata Globalne Europe i strategije Global Gateway; ojačaju prilagodbu vanjskih ulaganja EU-a u pristup vodi i sanitarnim uslugama u nestabilnim okruženjima pogođenima sukobima kako bi se poduprli mir i otpornost, među ostalim putem povećanog financiranja globalnog pristupa klimatski otpornom i održivom upravljanju vodama te infrastrukturi za opskrbu vodom i sanitaciju; osiguraju da infrastrukturni i energetski projekti koji se financiraju iz instrumenata razvojne

suradnje i vanjske politike EU-a, uključujući Europsku investicijsku banku, nastave biti u potpunosti usklađeni s međunarodnim pravom, ne ugrožavaju prekogranične odnose u području voda, jednak pristup i održivo upravljanje te olakšavaju ljudima pristup njihovoj zemlji, posebno autohtonim narodima; usklade financiranje s globalnim vodećim mjerama prve strategije EU-a za otpornost vodoopskrbe;

(e) prepoznaju i povećaju potporu za ključnu važnost rada boraca za prava u području okoliša i organizacija civilnog društva u korist očuvanja vode, jednakog pristupa i prekograničnog upravljanja vodama; što više uključe lokalne borce za prava u području okoliša i organizacije civilnog društva u potporu EU-a transnacionalnom upravljanju vodama u zemljama izvan EU-a i promiču njihovu sigurnost i slobodu da djeluju bez nasilja i zastrašivanja; povećaju namjensku financijsku potporu nevladinim organizacijama koje djeluju u području diplomacije u području voda, sprečavanja sukoba i prekogranične suradnje u području voda, posebno u nestabilnim regijama i regijama zahvaćenima sukobima, prepoznajući njihovu važnu ulogu u olakšavanju dijaloga na lokalnoj i regionalnoj razini, podupiranju upravljanja vodama u zajednici, promicanju izgradnje povjerenja i doprinosu održivim i uključivim inicijativama za upravljanje vodama;

(f) prošire geografski opseg projekata EU-a za prekogranično upravljanje vodama i izvan određenih dijelova Afrike i središnje Azije, na sjevernu i južnu Ameriku, Bliski istok i sjevernu Afriku te istočnu i južnu Aziju primjenom pristupa Tima Europa, osobito u kojima nesigurnost opskrbe vodom može doprinijeti nestabilnosti i raseljavanju;

(g) ojačaju održivo upravljanje vodama i otpadnim vodama sustavnim uključivanjem suradnje u području infrastrukture, tehnologija i stručnog znanja u partnerstva i razvojne programe; podrže izgradnju kapaciteta i jačanje institucija u partnerskim zemljama u cilju poboljšanja planiranja, upravljanja i održavanja usluga vodoopskrbe i odvodnje, među ostalim putem partnerstava s lokalnim tijelima, javnim službama, civilnim društvom i organizacijama u zajednici; prilagode infrastrukturna ulaganja lokalnom i povijesnom kontekstu kako bi voda postala instrument mira i stabilnosti;

(h) ojačaju multilateralnu suradnju u području vode, posebno unutar UN-a nastavkom i jačanjem globalizacije Konvencije UN-a o vodama te podupiranjem provedbe ciljeva održivog razvoja, posebno šestog cilja održivog razvoja koji se odnosi na čistu vodu i dobre sanitarne uvjete te rješavanjem problema velikih nejednakosti među zemljama i unutar njih u pristupu vodi i sanitaciji; osiguraju kontinuiranu provedbu preuzetih obveza

EU-a s Konferencije UN-a o vodama 2023., uz istodobno održavanje tih ambicija i djelovanja u okviru priprema za Konferenciju UN-a o vodama 2026.; pojačaju višerazinske dijaloge sa zemljama u područjima sklonima sukobima, uključujući sastanke na vrhu i zajedničke inicijative, kao i dugoročne oblike suradnje;

(i) naglase da učinkovito prekogranično upravljanje vodama ovisi o očuvanju bioraznolikosti i klime te stoga zahtijeva da upravljanje vodama prvenstveno odgovori na okolišne interese, koji su osnovna potreba za biljke, životinje i ljude, te da kao takvo bude vođeno logikom koja se temelji na javnom interesu te zajedničkim javnim i univerzalnim dobrima;

(j) ojačaju globalnu otpornost vodoopskrbe kao sredstva za poticanje stabilnosti učinkovitom provedbom strategije EU-a za otpornost vodoopskrbe, posebno njezinih globalnih mjera usmjerenih na podupiranje pristupa vodi i sanitarnim uvjetima za najmanje 70 milijuna ljudi te na jačanje globalnog upravljanja vodama i angažmana u multilateralnim forumima kao što su skupine G7, G20 i dijalog o vodi za klimatsko djelovanje iz Bakua;

(k) ulože u transparentniji pregled cjelokupne potpore EU-a koja je trenutačno namijenjena promicanju prekograničnog upravljanja vodama na međunarodnoj razini i osiguraju usklađenost i racionalizaciju svih aktivnosti i financiranja u svim relevantnim glavnim upravama te između ESVD-a i Komisije, istodobno osiguravajući da se različiti programi međusobno nadopunjuju i da se ne preklapaju; ojačaju komunikaciju o naporima i postignućima EU-a u pogledu prekogranične suradnje u području voda kako bi se povećala vidljivost tog ključnog alata i vodeća uloga EU-a u njegovoj provedbi;

(l) promiču pojačanu međunarodnu suradnju, među ostalim na razini organizacija riječnih slivova, kako bi se odgovorilo na sve veću krizu povezanu s vodom; osiguraju i poboljšaju pristup čistoj i visokokvalitetnoj vodi i sanitaciji; promiču održivo upravljanje vodama, povećanje ponovne uporabe vode, rješavanje problema onečišćenja vode, prekomjerne uporabe i otpada te provedbu različitih inovativnih vodnih tehnologija, uključujući prirodna rješenja;

(m) osiguraju da se vodnim inicijativama EU-a diljem svijeta rješavaju problemi kontinuiranog nedostatka podataka i nedovoljne razmjene podataka među vladama tako da se partnerskim zemljama osiguraju tehnički i fizički resursi za učinkovito praćenje razine vode i kvalitete prekograničnih slivova i da se razmjenjuju podaci i potiču zajednički standardi prikupljanja podataka među partnerskim zemljama radi veće

kompatibilnosti; budu vjerodostojan i pouzdan akter u olakšavanju razmjene pouzdanih informacija o vodi među vladama, dionicima i javnošću u okolnostima nestašice vode i visoke razine napetosti, uključujući kada je dijeljenje informacija osjetljivo zbog zabrinutosti u pogledu sigurnosti; polazeći od relevantnog iskustva, programa, praksi i strategija EU-a unaprijede razmjenu najboljih praksi među regionalnim i nacionalnim akterima, nadovezujući se na relevantne programe, prakse i strategije EU-a;

(n) promiču instrumente međuvladine i regionalne suradnje u upravljanju vodnim resursima, s posebnim naglaskom na osiguravanju pravedne raspodjele vode, i podupiru strukture upravljanja na lokalnoj razini i razini zajednice; razmotre podupiranje javno-privatnih partnerstava ako ona doprinose učinkovitom upravljanju vodama i cjenovno pristupačnijem pristupu vodi, sanitarnim uslugama i higijeni za sve; potiču ulaganja malih poljoprivrednika i većih poduzeća u tehnologije i prakse upravljanja kojima se poboljšava primjena održivih poljoprivrednih praksi u proizvodnji usjeva, stoke i ribe;

(o) istaknu načelo usklađenosti politika radi razvoja i usklađivanja politika EU-a s razvojnim prioritetima partnerskih zemalja, na temelju procjena njihova učinka na lokalne resurse, kako bi se zajednički izbjeglo iscrpljivanje ili onečišćenje voda u zemljama koje nisu članice EU-a;

(p) poboljšaju provedbu integriranog upravljanja vodnim resursima kao osnovnog alata kojim se promiču koordinirani razvoj i održivo upravljanje vodama, zemljištem i povezanim resursima, među ostalim i prekogranično, u skladu s indikatorom cilja održivog razvoja 6.5.2., na obostranu korist država koje dijele vodne resurse, te ističući važnost povezanosti vode, energije, hrane i ekosustava za sinergije i kompromise u pogledu vode u cijelom vanjskom djelovanju EU-a;

(q) povećaju kapacitete EU-a za praćenje i rano upozoravanje digitalizacijom i modernim tehnologijama, uključujući satelitski nadzor i praćenje onečišćenja u stvarnom vremenu, što je ključno za sprečavanje i borbu protiv prekograničnog onečišćenja kao potpora smanjenju rizika od katastrofa; ojačaju praćenje nestašica vode i rizika od sukoba povezanih s vodom diljem svijeta, uključujući korištenje vode i vodne infrastrukture kao oružja i namjerno uskraćivanje pristupa vodi, i da ga integriraju u sustave za sprečavanje sukoba Centra ESVD-a za odgovor na krizne situacije;

(r) potiču i financiraju istraživanja o održivom prekograničnom upravljanju vodama, dijeljenju vode, suradnji i inovacijama, među ostalim u okviru programa Obzor Europa i istražuju nove

izazove kao što su aktivnosti modifikacije vremenskih uvjeta;

(s) razmotre zaduživanje posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava za sprečavanje i rješavanje sukoba povezanih s vodom, promicanje suradnje i vladavine prava u sferi vode te zaštitu izvora vode i vodnih sustava, među ostalim tijekom oružanih sukoba i u prekograničnom kontekstu, te za vođenje, u ime EU-a, međunarodnih napora za zaštitu i obnovu vodnih ekosustava u skladu s ciljem održivog razvoja br. 6 jer je otpornost vodoopskrbe ključna za rješavanje trenutačnih i budućih zdravstvenih, prehrambenih, energetskih i sigurnosnih kriza; savjetuju se s Parlamentom o mandatu, resursima i dogovorima o suradnji kojima se podupire rad posebnog predstavnika EU-a za ljudska prava;

(t) ojačaju ulogu međunarodnog prava i nadležnih međunarodnih sudova te promiču dijalog, posredovanje i regionalna rješenja kao primarne alate za rješavanje sporova oko transnacionalnih vodnih tijela kako bi se osigurala jasnoća i odgovornost u pogledu pravnih obveza svih država koje graniče s dotičnim vodama; sustavno osuđuju upotrebu vode kao oružja u sukobima; osiguraju da se počinitelji privedu pravdi;

(u) podupru pravne inicijative usmjerene na osiguravanje pravde i obeštećenje za namjerno ciljanje i uništavanje zaliha vode i vodoopskrbne infrastrukture;

2. nalaže svojoj predsjednici da ovu preporuku proslijedi Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjsku politiku i sigurnosna pitanja.